

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

1/1/2001 – 31/12/2001

- I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
- II. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΑΣΥΛΟ.
- III. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΑΣΥΛΟ.
- IV. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΙΟΛΑΟΣ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΜΕ ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ.
- V. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
- VI. ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΕΣΠ ΣΕ ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ
- VII. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ
- VIII. ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΠΟΡΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ
- IX. ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Στην Τακτική Γενική Συνέλευση της 26^{ης} Απριλίου 2001 εξελέγησαν οι εξής ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΣΠ: Αργυροπούλου Λίλιαν, Ζαούση Ελένη, Κακούρης Ηλίας, Μεγαλοκονόμος Εμμανουήλ, Μουνδούρης Ιωάννης, Μπρισίμη Χαρίκλεια, Παπαδημητρίου Αννα, Πίνη Μαρία, Στεφάνου – Νικολακοπούλου Ηρώ, Τσακίρης Αντώνιος και Φεράλδη Ειρήνη. Αναπληρωματικά Μέλη εξελέγησαν οι: Διαμαντόπουλος Νικόλαος και Ταϊόγλου – French Μαρία.

Κατά την πρώτη του συνεδρίαση, στις 3 Μαΐου 2001, το Διοικητικό Συμβούλιο συγκροτήθηκε σε σώμα, εκλέγοντας ως Πρόεδρο τον κ. Εμμανουήλ Μεγαλοκονόμο, ως Αντιπρόεδρο την κ. Χάρη Μπρισίμη, ως Γενική Γραμματέα την κ. Ελένη Ζαούση και ως Ταμία τον κ. Αντώνιο Τσακίρη, ενώ άλλα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ανέλαβαν την ευθύνη διαφόρων τομέων δραστηριότητας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδρίασε τακτικά. Στο διάστημα του 2001 έγιναν 20 συνεδριάσεις του ΔΣ, από τις οποίες 7 μέχρι 26-4 με το παλαιό Διοικητικό Συμβούλιο (πρόεδρος η κ. Μπρισίμη) και 13 με το νέο.

Από την αρχή του έτους και μετά από την αποχώρηση της κ. Μυριανθοπούλου, Διευθυντής ήταν ο κ. Κοσμαδάκης. Για το χρονικό διάστημα 1-4 με 30-6 και κατόπιν αποχωρήσεως του κ. Κοσμαδάκη, τη θέση του ανέλαβε, αφού παραιτήθηκε από το ΔΣ, η κ. Χριστίνα Ντόντσον. Ο κ. Κοσμαδάκης επανήλθε την 1^η Ιουλίου και έκτοτε παραμένει Διευθυντής του ΕΣΠ.

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η χρονιά παρουσίασε τα εξής κυριότερα χαρακτηριστικά.

1. Απαλλαγή του ΕΣΠ από τα έξοδα μισθώσεως των τμημάτων του κτιρίου της οδού Σολωμού 25, όπου στεγάζονται οι υπηρεσίες και τα γραφεία του, χάρη σε ειδική κρατική επιχορήγηση, καταβαλλομένη σε δύο δόσεις, η οποία επέτρεψε την υπογραφή, στις 6 Ιουνίου 2001, συμβολαίου αγοράς τους. Η αγορά αυτή θα οριστικοποιηθεί μόνο με την καταβολή της δεύτερης δόσης, που θα πρέπει να γίνει μέχρι το τέλος του α' εξαμήνου του 2002.
2. Οικονομική στενότητα για τη διεκπεραίωση ορισμένων βασικών λειτουργιών του ΕΣΠ, λόγω λήξης των μεγάλων Ευρωπαϊκών προγραμμάτων που στο παρελθόν είχαν δοθεί απ' ευθείας στο ΕΣΠ, και λόγω της μείωσης της ετήσιας επιδότησης από την Υπάτη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Έτσι περιορίστηκαν μερικές δραστηριότητες, ιδιαίτερα στον τομέα της κοινωνικής προστασίας, αφού δεν υπήρχαν περισσότεροι πόροι για να τις καλύψουν, ενώ άλλες συνεχίστηκαν χάρη σε ειδικά προγράμματα και χρηματοδοτήσεις που το ΕΣΠ πέτυχε από το Ελληνικό Δημόσιο και από ιδιωτικές δωρεές.
3. Μεγάλη αύξηση του αριθμού των αλλοδαπών που εισήλθαν στην Ελλάδα χωρίς άδεια εισόδου, πράγμα που δημιούργησε πρόσθετη

εργασία στην Νομική Υπηρεσία του ΕΣΠ, οι αποστολές της οποίας, σε σύνορα και σε νησιά, έγιναν συχνότερες.

4. Συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας & Πρόνοιας σε πρόγραμμα που χρηματοδότησε και που εκτελέστηκε από το ΕΣΠ, για την επείγουσα προσωρινή στέγαση, σε ξενοδοχεία και ξενώνες, των αιτούντων άσυλο των οποίων, όπως αναφέραμε παραπάνω, αυξήθηκε σημαντικά ο αριθμός.
5. Ίδρυση και λειτουργία, με ειδική χρηματοδότηση του Υπουργείου Υγείας & Πρόνοιας, μονάδων για την αποκατάσταση προσφύγων με ψυχολογικές και ψυχιατρικές διαταραχές.

II. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΑΣΥΛΟ.

Τα προγράμματα αυτά χρηματοδοτήθηκαν από την Υπάτη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, καθώς και από το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τους Πρόσφυγες μέσω του Υπουργείου Υγείας & Πρόνοιας.

Κατά τη διάρκεια του 2001 παρασχέθηκε συνολικά νομική αρωγή και συμβουλευτική σε 5726 αιτούντες άσυλο, αναγνωρισμένους πρόσφυγες, καθώς και κατόχους αδειών παραμονής που χορηγήθηκαν για ανθρωπιστικούς λόγους.

Ζήτησαν βοήθεια από το ΕΣΠ 3075 νέες περιπτώσεις αιτούντων άσυλο (4260 άτομα), στις οποίες παρασχέθηκε αρχικός προσανατολισμός και καθοδήγηση σχετικά με τη διαδικασία ασύλου, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αιτούντων άσυλο κλπ. Επιπλέον παρασχέθηκε βοήθεια στη διαδικασία συμπλήρωσης της αίτησης ασύλου σε 1650 περιπτώσεις και έγινε παραπομπή τους στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αττικής (Γ.Α.Δ.Α) ή σε άλλα τμήματα αλλοδαπών της χώρας για την υποβολή του αιτήματος ασύλου. Επίσης, 109 αιτήσεις ασύλου υποβλήθηκαν μέσω Δικαστικού Επιμελητή με τη συνδρομή και την οικονομική επιβάρυνση του ΕΣΠ.

Η Νομική Υπηρεσία του ΕΣΠ, όπως αναφέραμε ήδη, είχε πρόσθετη εργασία, καθώς μέλη της χρειάστηκε να μεταβούν, στη διάρκεια του έτους, σε 18 περιοχές της χώρας, (έναντι 12 του 2000) ώστε να διερευνηθεί για ποιούς νεοαφιχθέντες πληρούνται οι προϋποθέσεις αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης, και να διευκολυνθεί η πρόσβασή τους στη διαδικασία ασύλου. Η ίδια διερεύνηση έγινε και σε χώρους κράτησης και στον Αερολιμένα.

Συντάχθηκαν 36 προσφυγές αιτούντων άσυλο κατά της απορριπτικής πρωτοβάθμιας απόφασής τους, έγιναν παρεμβάσεις στον Συνήγορο του Πολίτη για πολλές περιπτώσεις αναβολής ή μη εξέτασης του αιτήματος ασύλου και τέσσερις ανήλικοι αιτούντες άσυλο δέχτηκαν συνδρομή στη διαδικασία για οικογενειακή συνένωση.

Εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας του ΕΣΠ ήταν παρών σε 45 συνεδριάσεις της Επιτροπής Προσφύγων στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης για

την υποστήριξη 314 περιπτώσεων αιτούντων άσυλο. 32 άτομα εκπροσωπήθηκαν ενώπιον των Ελληνικών δικαστηρίων. Περαιτέρω το ΕΣΠ εκπροσώπησε στο Συμβούλιο της Επικρατείας τρεις περιπτώσεις αιτούντων άσυλο, ενώ άλλες πέντε αιτήσεις ακυρώσεως έχουν κατατεθεί. Μία αίτηση αναίρεσης που υποστηρίχθηκε από το ΕΣΠ στον Αρειο Πάγο έγινε δεκτή.

Εξάλλου, δικηγόροι του ΕΣΠ συμβούλεψαν 229 πρόσφυγες για θέματα Κυβερνητικής πολιτικής και θέματα εργατικού ή φορολογικού δικαίου σχετικά με την εγκατάστασή τους στην Ελλάδα.

Στα πλαίσια της εργασίας τους, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας συμμετείχαν σε πολλές συναντήσεις οργανωμένες από το γραφείο Αθηνών της Υπάτης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας όσον αφορά τους ασυνόδευτους ανηλίκους αιτούντες άσυλο και όσον αφορά το σωστό χειρισμό των μαζικών αφίξεων αιτούντων άσυλο. Μέλη της Νομικής Υπηρεσίας έλαβαν ενεργό μέρος σε διάφορα σεμινάρια και ημερίδες, για ενημέρωση ειδικών ομάδων σε θέματα ασύλου. Υπήρξε, τέλος, συνεχής παρακολούθηση από τη Νομική Υπηρεσία της νομολογίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, σχετικά με την προστασία των αιτούντων άσυλο.

III. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΑΣΥΛΟ.

A. Παροχή συμβουλευτικής, ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και εκτάκτων επιδομάτων σε άτομα και οικογένειες με πολιτικό άσυλο και σε αιτούντες άσυλο. Το πρόγραμμα αυτό χρηματοδοτήθηκε από την Υπάτη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών και από δωρεές προς το ΕΣΠ. Στα πλαίσια του βοηθήθηκαν 975 άτομα (488 περιπτώσεις), από τα οποία 188 ήταν γυναίκες και 325 ανήλικα παιδιά. Καθοδήγηση προσφύγων στις επαφές τους με Κρατικές Υπηρεσίες για να επιτύχουν επιδόματα ή άλλες παροχές που εδικαιούνται, παραπομπή άλλων σε Κέντρα Υγείας και νοσοκομεία για εξετάσεις, θεραπείες κλπ, καθώς και στην Οδοντιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, επαφές με άλλες ΜΚΟ για την εξεύρεση λύσεων σε προβλήματα ορισμένων προσφύγων, επισκέψεις κατ' οίκον, εξασφάλιση πρόσβασης προσφύγων σε συσσίτια του Δήμου Αθηναίων και της Εκκλησίας της Ελλάδος, αυτές ήταν μερικές από τις ενέργειες των μελών της Κοινωνικής Υπηρεσίας.

Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στην περίπτωση δεκάδων ασυνόδευτων ανηλίκων από το Αφγανιστάν, που παραπέμφθηκαν στο Ελληνικό Ίδρυμα Νεότητας.

Τέλος, έκτακτα επιδόματα δόθηκαν σε 148 πολύ ευάλωτες περιπτώσεις, όπως έγκυες γυναίκες, ηλικιωμένα άτομα, θύματα βασανιστηρίων, ανάπηροι.

B. Διαπολιτισμικά Κέντρα (ΠΥΞΙΔΕΣ)

Χάρη στην επιχορήγηση του Υπουργείου Πολιτισμού και χάρη και στην πρόθυμη συνεργασία πολλών εθελοντών, συνεχίσθηκε η λειτουργία, στην Αθήνα, στη Δάφνη και στο Περιστερί, των τριών Διαπολιτισμικών Κέντρων, των «ΠΥΞΙΔΩΝ», όπως αποκαλούνται για να τονίζεται ο καθοδηγητικός τους ρόλος.

Στα Κέντρα αυτά προσφέρονται μαθήματα ελληνικής γλώσσας σε παιδιά και ενήλικες, ενισχυτικής διδασκαλίας για τη διευκόλυνση της παρακολούθησης του ελληνικού σχολείου για παιδιά σχολικής ηλικίας, καθώς και μαθήματα αγγλικής γλώσσας, ηλεκτρονικών υπολογιστών, κ.α. Επίσης οργανώνονται ομαδικές εκδηλώσεις ψυχαγωγικού και μορφωτικού χαρακτήρα με σκοπό την διευκόλυνση της ένταξης των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία και την απάλυνση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν λόγω του ξεριζωμού τους. Το πρόγραμμα λειτουργίας των Πυξίδων στοχεύει επίσης στην ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για καταπολέμηση του ρατσισμού, στην αυτοοργάνωση των προσφύγων και στην ενεργό εμπλοκή τους στην κοινότητα που ζουν.

1050 άτομα εξυπηρετήθηκαν από τις Πυξίδες το 2001.

Γ. Πρόγραμμα προσωρινής στέγασης νεοαφικνουμένων.

Μετά από σχετικό αίτημα του Υπουργείου Υγείας & Πρόνοιας, η Κοινωνική Υπηρεσία εφάρμοσε πρόγραμμα επείγουσας προσωρινής στέγασης αιτούντων άσυλο που επιδοτήθηκε από το Υπουργείο. Καθιερώθηκαν συνεργασίες με ξενώνες και ξενοδοχεία και εξυπηρετήθηκαν συνολικά 967 άτομα. Επιπλέον διοργανώθηκαν αποστολές στα κέντρα υποδοχής αιτούντων άσυλο σε συντονισμό με το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό. Εστάλησαν 197 άτομα στο κέντρο υποδοχής στην Σπερχειάδα και 43 στον Ασπρόπυργο.

Δ. Προγράμματα για Επαγγελματική Κατάρτιση και Εξεύρεση Εργασίας.

Μερικά από τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης του Υπουργείου Εργασίας που είχαν αρχίσει το 2000 έληξαν εντός του 2001. Κυριότερο από αυτά ήταν το «Πρόγραμμα Κατάρτισης Προσφύγων ως Κοινωνικών Βοηθών σε Κοινωνικές Υπηρεσίες» που ολοκληρώθηκε στις 30 Ιουνίου 2001 και στο οποίο συμμετείχαν 15 άτομα, άνδρες και γυναίκες από διάφορες χώρες. Το ΕΣΠ ανέλαβε την υλοποίηση των Συνοδευτικών Υπηρεσιών και της Προώθησης στην Απασχόληση. Πάνω από τους μισούς εκπαιδευθέντες εργάζονται τη στιγμή αυτή.

Γραφείο εύρεσης εργασίας ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Μάιο του 2001. Μέσα από αυτή τη δραστηριότητα βρήκαν εργασία συνολικά 58 άτομα, έγινε επαφή με 180 εργοδότες από τους οποίους οι 64 συνεργάζονται με το ΕΣΠ σε σταθερή βάση, και βοηθήθηκαν 9 άτομα να ανοίξουν δική τους επιχείρηση.

Ας αναφερθεί ακόμη ότι, στα πλαίσια της εργασίας τους, μέλη της Κοινωνικής Υπηρεσίας έλαβαν ενεργό μέρος σε σεμινάρια και ημερίδες άλλων φορέων, για ενημέρωση σε θέματα ενσωμάτωσης των προσφύγων στο κοινωνικό σύνολο.

IV. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΙΟΛΑΟΣ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΜΕ ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ.

Τον Ιούνιο έγινε δεκτή από τον Τομέα Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας η πρόταση που είχε καταθέσει το ΕΣΠ, για την ίδρυση και λειτουργία, με χρηματοδότηση από το Υπουργείο, δύο νέων μονάδων

εξωνοσοκομειακής περίθαλψης προσφύγων με ψυχολογικές και ψυχιατρικές διαταραχές: ενός «Ξενώνα Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης» και ενός «Κέντρου Ημέρας Φροντίδας».

Άρχισαν αμέσως οι προκαταρκτικές εργασίες για την πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού και την ενοικίαση και ετοιμασία των κατάλληλων χώρων.

Οι χώροι που νοικιάσθηκαν βρίσκονται στην περιοχή Μακρυγιάννη: ο Ξενώνας σε δύο ορόφους διατηρητέου τριώροφου κτιρίου στην οδό Καβαλότι 19 και το Κέντρο Ημέρας σε διαμέρισμα στην οδό Βουλιαγμένης 1.

Για τη στελέχωση των δύο μονάδων προσλήφθηκε το προσωπικό που ορίζει η σχετική νομοθεσία (ψυχίατροι, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, νοσηλεύτες, εργοθεραπευτές), άλλοι με πλήρη και άλλοι με μερική απασχόληση, καθώς και διερμηνείς και διοικητικό προσωπικό, με Επιστημονικό Υπεύθυνο την ψυχιάτρο κ. Νταντούτη και υπό την εποπτεία της διακεκριμένης Ψυχιάτρου κ. Χαλκούση.

Πρώτο μέλημα του προσωπικού ήταν η επιστασία της επισκευής, η προετοιμασία και ο εξοπλισμός των χώρων. Ο τελευταίος επιτεύχθηκε ως επί το πλείστον με δωρεές και χορηγίες. Συγχρόνως έγινε ενημέρωση της γειτονιάς και των αρχών της περιοχής (δημοτικό διαμέρισμα, ενορία) σχετικά με τη λειτουργία των δύο μονάδων, καθώς και ενημέρωση φορέων που ασχολούνται με πρόσφυγες και ψυχιατρικών νοσοκομείων της Αττικής για τη δυνατότητα παραπομπής ευάλωτων ατόμων στον «Ιόλαο», όπως ονομάστηκε το καινούργιο πρόγραμμα. Τα εγκαίνια έγιναν τον Οκτώβριο και στο τέλος του 2001 ο Ξενώνας φιλοξενούσε ήδη τέσσερα άτομα.

Ο Ξενώνας έχει δυναμικότητα δέκα ατόμων και το Κέντρο Ημέρας 25 ατόμων.

Τόσο στον Ξενώνα, όσο και στο Κέντρο Ημέρας, γίνεται ψυχιατρική παρακολούθηση των ατόμων που φιλοξενούνται σ' αυτά, παρέχεται ψυχολογική στήριξη, οργανώνονται δημιουργικές δραστηριότητες μέσω εργοθεραπευτικών ομάδων, καθώς και πολιτιστικές δραστηριότητες με προσπάθεια ένταξης στην ευρύτερη κοινότητα. Στόχος του «Ιόλαου» είναι να αποφευχθεί να γίνουν χρόνιες και ανίατες οι καταστάσεις στις οποίες βρίσκονται τα άτομα αυτά, διπλά ευάλωτα ως πρόσφυγες και ως αντιμετωπίζοντες ψυχικά προβλήματα.

V. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ.

1. Κατά τη διάρκεια του 2001, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Μεγαλοκονόμος και η Αντιπρόεδρος κ. Μπρισίμη, οι Προϊσταμένες της Νομικής και της Κοινωνικής Υπηρεσίας κ.κ. Συκιώτου και Παπαθανασοπούλου, καθώς και άλλα μέλη του προσωπικού του ΕΣΠ και εθελοντές, εκπροσώπησαν το ΕΣΠ σε συναντήσεις και συνέδρια, με αντικείμενο διάφορα προσφυγικά θέματα, που έγιναν σε πόλεις της Ευρώπης. Αναφέρουμε εδώ τα σημαντικότερα: το συνέδριο του ECRE (Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες και Εξορίστους) και του ECRAN (European Council for Refugees and Advocacy Network), το ετήσιο συνέδριο μεταξύ

Υπάτης Αρμοστείας του ΟΗΕ και ΜΚΟ που συνεργάζονται μ' αυτήν, και το 5^ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο για την Ένταξη των Προσφύγων.

2. Κατά το 2001, το ΕΣΠ συμμετείχε σε τρία ερευνητικά Ευρωπαϊκά Προγράμματα που έληξαν στις αρχές του 2002 και οργανώθηκαν από Ευρωπαϊκές ΜΚΟ για Πρόσφυγες.

- Το Πρόγραμμα SUCRE (Southern European Cooperation for Refugees), οργανωμένο από το Ιταλικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (CIR), με στόχο την προώθηση της συνεργασίας σε θέματα ασύλου και προσφύγων μεταξύ ΜΚΟ των χωρών της Νοτίου Ευρώπης, μέσω εκπαιδευτικών επισκέψεων, σεμιναρίων και ανταλλαγής εμπειριών και πληροφοριών. Στα πλαίσια του Προγράμματος αυτού, η Προϊσταμένη της Νομικής Υπηρεσίας κ. Συκιώτου μετέβη στην Ιταλία και στην Ισπανία με σκοπό να εξετάσει το σύστημα υποδοχής και τη διαδικασία ασύλου στις χώρες αυτές. Αντίστοιχα η Νομική Υπηρεσία υποδέχθηκε εδώ δύο δικηγόρους εκπροσώπους ΜΚΟ, από τη Γαλλία και την Ιταλία, οι οποίοι συμμετείχαν σε αποστολές σε παραμεθόριες περιοχές και ενημερώθηκαν για την αντίστοιχη διαδικασία στην Ελλάδα.
- Το Πρόγραμμα της Βελγικής ΜΚΟ OCIV με στόχο την διερεύνηση των Κέντρων Υποδοχής αιτούντων άσυλο στα Κράτη-Μέλη της ΕΕ, με έμφαση στον ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Διεξήχθη έρευνα σε ευρωπαϊκό επίπεδο και τα συμπεράσματα παρουσιάστηκαν σε συνέδριο τον Νοέμβριο στις Βρυξέλλες, όπου το ΕΣΠ εκπροσωπήθηκε από τις κ.κ. Αντωνιάδου και Μεσθεναίου.
- Το Πρόγραμμα του ECRE (Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες και Εξορίστους) για την καλή πρακτική στην υποδοχή και ένταξη των προσφύγων. Το ΕΣΠ συμμετείχε με ερευνητικές δραστηριότητες σχετικές με τη λειτουργία Διαπολιτισμικών και Κοινοτικών Κέντρων για Πρόσφυγες. Εστάλησαν ερωτηματολόγια στις Ευρωπαϊκές ΜΚΟ που ασχολούνται με πρόσφυγες και έγινε η επεξεργασία των απαντήσεων, οργανώθηκαν συναντήσεις με άλλες Ελληνικές ΜΚΟ που λειτουργούν τέτοια Κέντρα και με οργανώσεις προσφύγων και διοργανώθηκε Ευρωπαϊκή Συνάντηση τον Δεκέμβριο στην Αθήνα, όπου προβλήθηκε η εργασία των ΠΥΞΙΔΩΝ. Η τελική έκθεση διανεμήθηκε σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η χρηματοδότηση των Προγραμμάτων OCIV και ECRE έγινε κατά το μεγαλύτερο μέρος από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων.

3. Τέσσερα ακόμη Ευρωπαϊκά Προγράμματα άρχισαν τους τελευταίους μήνες του 2001 και υλοποιούνται από το ΕΣΠ ή με τη συμμετοχή του εντός του 2002, γι' αυτό και αναφέρονται εδώ μόνο παρεμπιπτόντως:

- Το Πρόγραμμα ODYSSEUS, για εκπαίδευση με στόχο την προώθηση της εφαρμογής μιας ταχείας και δίκαιης διαδικασίας ασύλου, με έμφαση στις παραμεθόριες περιοχές. Συμμετέχουν τρεις άλλες χώρες.
- Το Πρόγραμμα NICE, για την παραγωγή και διανομή ενημερωτικού υλικού καθώς και την οργάνωση ενημερωτικών σεμιναρίων, σχετικά με

τα δικαιώματα των αναγνωρισμένων προσφύγων στα πλαίσια της κοινωνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Το Πρόγραμμα CHICAM, πρωτοποριακό ερευνητικό πρόγραμμα με παιδαγωγικό χαρακτήρα, που οργανώνεται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο του Πανεπιστημίου του Λονδίνου. Στοχεύει στην καλύτερη επικοινωνία ανάμεσα σε παιδιά αποδήμων κοινοτήτων σε έξι χώρες της Ευρώπης μέσω βίντεο και διαδικτύου.
- Το Πρόγραμμα Phare του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου με στόχο τη μεταφορά τεχνογνωσίας σε θέματα ασύλου σε χώρες που βρίσκονται σε προενταξιακή κατάσταση, προκειμένου να εναρμονιστούν οι διαδικασίες με αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ΕΣΠ συμμετέχει στην ενημέρωση του σχετικού Υπουργείου στη Λετονία.

VI. ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΕΣΠ ΣΕ ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ.

1. ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΕ ΟΗΕ (ECOSOC)

Στην αρχή της χρονιάς και μετά από αίτηση που είχε υποβληθεί το 2000 και που είχε επεξεργασθεί η κ. Ντόντσον, μέλος τότε του Διοικητικού Συμβουλίου, το ΕΣΠ έλαβε την Ειδική Συμβουλευτική Ιδιότητα από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο των Ηνωμένων Εθνών (ECOSOC). Πρόκειται για έναν τιμητικό τίτλο, που πολύ λίγες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις τον έχουν στην Ελλάδα.

2. ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ.

Έντονη και εποικοδομητική ήταν η συμμετοχή του ΕΣΠ, δια της εκπροσώπου του κας Ισμήνης Αλ. Σακελλαροπούλου, στις εργασίες της ΕΕΔΑ, τόσο στο Γ' Τμήμα της, «Εφαρμογές των δικαιωμάτων του ανθρώπου στους αλλοδαπούς», του οποίου προήδρευε, όσο και στην Ολομέλεια. Επεξεργασία του Νομοσχεδίου για την μεταναστευτική πολιτική, που τελικά ψηφίστηκε βελτιωμένο (Ν.2910/2001), ετοιμασία προτάσεων για νομοθέτηση ειδικού πλαισίου δικαίου του ασύλου εναρμονισμένου με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και νομοθετικών ρυθμίσεων που θα σκοπεύουν στην κατάργηση οικονομικών και κοινωνικών διακρίσεων εις βάρος των αλλοδαπών, καταγγελία των απαράδεκτων συνθηκών κράτησης των αιτούντων άσυλο, παροτρύνσεις για τη δημιουργία ειδικών κέντρων υποδοχής και για την εκπαίδευση προσωπικού στο Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως ήταν τα κυριότερα επιτεύγματα της ΕΕΔΑ σχετικά με αλλοδαπούς και πρόσφυγες.

Η κ. Σακελλαροπούλου συμμετείχε και σε Μεσογειακή Συνάντηση Εθνικών Επιτροπών που οργανώθηκε τον Νοέμβριο στην Αθήνα από την ΕΕΔΑ.

Αν και η ΕΕΔΑ αποτελεί γνωμοδοτική επιτροπή, οι προτάσεις της δεν παύουν να έχουν την ιδιαίτερη βαρύτητα μιας «Επιτροπής παρά τω Πρωθυπουργώ».

3. ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ EQUAL.

Το ΕΣΠ έκανε τις απαραίτητες ενέργειες για να δικτυωθεί και να συμμετάσχει σε αναπτυξιακές συμπράξεις που υπέβαλαν αιτήσεις για συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία EQUAL του Υπουργείου Εργασίας, που θα αρχίσει να λειτουργεί εντός του 2002.

4. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΥΔΑΣ).

Τέλος, ως αναφερθεί ότι μετά την τελευταία αλλαγή του Καταστατικού του, το ΕΣΠ έγινε δεκτό από το Υπουργείο Εξωτερικών για εγγραφή στο μητρώο της ΥΔΑΣ. Αυτό θα του επιτρέψει να λάβει μέρος και σε νέα προγράμματα, που θα σχετίζονται με τον επαναπατρισμό των προσφύγων.

VII. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

Μέλη του προσωπικού του ΕΣΠ και του Διοικητικού του Συμβουλίου συμμετείχαν σε τηλεοπτικές ή ραδιοφωνικές εκπομπές ή έδωσαν συνεντεύξεις σε εφημερίδες, εξηγώντας θέματα ασύλου, ένταξης των προσφύγων και γενικά τη βοήθεια που παρέχει το ΕΣΠ, κάθε φορά που αυτό τους ζητήθηκε.

Σημαντική υπήρξε, ιδίως, η οργάνωση πολλών εκπομπών για τους πρόσφυγες από το Τηλεοπτικό Κανάλι Αλφα κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Τρίτης 10-4 χάρη στην προσπάθεια της διαφημιστικής εταιρείας Leo Burnett. Οι εκπομπές αυτές συνδυάστηκαν με εκκλήσεις για δωρεές προς το ΕΣΠ.

Εκδήλωση που διοργανώθηκε στην αίθουσα του Κινηματογράφου «ΤΡΙΑΝΟΝ», με προβολή ταινίας σχετικής με το πρόβλημα των προσφύγων, είχε περισσότερο ενημερωτικό χαρακτήρα παρά για την εξεύρεση πόρων, απέδωσε όμως και ένα μικρό ποσό υπέρ του Ξενώνα.

Σε δραστηριότητες ενημέρωσης μπορούν να καταταγούν και διάφορες εκδηλώσεις των ΠΥΞΙΔΩΝ: Η διοργάνωση διαπολιτισμικού φεστιβάλ στις 7-4 με μουσική από συγκροτήματα από τις χώρες προέλευσης των προσφύγων, η συμμετοχή στον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας του Πρόσφυγα, στις 20-6, στο Σύνταγμα, που διοργανώθηκε με στήριξη του Δήμου Αθηναίων & του Υπουργείου Πολιτισμού, και, τέλος, η συμμετοχή σε τέσσερις διαπολιτισμικές εκδηλώσεις που οργανώθηκαν τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο από το Δήμο Πετρούπολης.

VIII. ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΠΟΡΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ.

Εν όψει της μείωσης των διεθνών και κρατικών επιχορηγήσεων για προγράμματα αρωγής προς τους πρόσφυγες, έγιναν διάφορες προσπάθειες για την εξεύρεση πόρων από τον ιδιωτικό τομέα, είτε δι' απ' ευθείας δωρεών, είτε δια της οργάνωσης εκδηλώσεων για τον σκοπό αυτό.

Εκκλήσεις για δωρεές έγιναν, μεταξύ άλλων, με τηλεοπτικά spots, τα οποία ετοίμασε και προσέφερε η εταιρεία Leo Burnett, καθώς με τις ήδη αναφερθείσες τηλεοπτικές εκπομπές στον ΑΛΦΑ στις 10 Απριλίου.

Εκστρατείες για εξεύρεση πόρων από Τράπεζες, Ιδρύματα και μεγάλες επιχειρήσεις βοήθησαν να καλύψουν ορισμένες βασικές ανάγκες των προσφύγων.

Επίσης επιτεύχθηκε σημαντικότερος αριθμός δωρεών εις είδος, για την επίπλωση και τον εξοπλισμό του Ξενώνα και του Κέντρου Ημέρας «Ιόλαος», για την οργάνωση της Χριστουγεννιάτικης γιορτής για τα παιδιά των

προσφύγων, για τον εμπλουτισμό των Πυξίδων σε βιβλία, τετράδια και παιχνίδια, και, το σημαντικότερο, για τη συνεχή προσφορά τροφίμων, φαρμάκων, ειδών ρουχισμού και οικιακού εξοπλισμού κ.α. κατ' ευθείαν για τους πρόσφυγες που έχουν τόσες πιεστικές ανάγκες.

Εξάλλου, οι προσφορές ενός φουσκωτού σκάφους και μιας εξωλέμβιας μηχανής επέτρεψαν την διεξαγωγή λαχειοφόρου αγοράς την άνοιξη του 2001.

Προσπάθειες για την οργάνωση άλλων εκδηλώσεων υπέρ του ΕΣΠ, όπως π.χ. μεγάλης συναυλίας, ή τηλεμαραθωνίου από τηλεοπτικό κανάλι μεγάλης εμβέλειας, δεν τελεσφόρησαν ακόμη, αλλά συνεχίζονται. Αντιθέτως, η προσπάθεια να τοποθετηθούν κουμπαραδες για συλλογή χρημάτων στο νέο Αεροδρόμιο είχε αίσιο τέλος και θα αποδώσει τους καρπούς της το 2002.

Το Νοέμβριο άρχισε μεγάλη εκστρατεία ενημέρωσης για τους πρόσφυγες και εξεύρεσης πόρων στα ιδιωτικά σχολεία, με συμπαραστάτες μας την Ομοσπονδία Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Λειτουργιών Ελλάδος (ΟΙΕΛΕ) και τον πρωταθλητή κ. Πύρρο Δήμα, που υπέγραψε έκκληση προς τους μαθητές. Στο μικρό διάστημα ως το τέλος της χρονιάς η εκστρατεία απέδωσε ήδη το πρώτο της εκατομμύριο. Η εκστρατεία συνεχίζεται.

Τέλος, ας αναφερθεί ότι επιτεύχθηκε η σύνδεση της οικονομικής υπηρεσίας του ΕΣΠ με τη μηχανοργάνωση της Εθνικής Τράπεζας, ώστε να μπορούν να γίνονται δεκτές δωρεές με χρέωση πιστωτικών καρτών.

ΙΧ. ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Παρά τα πολλά προγράμματα που χειρίζεται το ΕΣΠ, εξακολουθεί να υπάρχει μεγάλη οικονομική στενότητα στην παροχή της κοινωνικο-οικονομικής βοήθειας που επιθυμούμε να παρέχουμε στους πρόσφυγες για την όσο το δυνατόν πιο γρήγορη αυτοσυντήρησή τους και την πιο επιτυχημένη ένταξή τους στο νέο τους περίγυρο. Γι' αυτό και πολλαπλασιάζουμε τις προσπάθειές μας, για επιχορηγήσεις και δωρεές, τόσο από το δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα. Στις προσπάθειες αυτές το Διοικητικό Συμβούλιο επικουρείται και από ομάδα εθελοντών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΣΠ ευχαριστεί όλους εκείνους που βοήθησαν το έργο του το 2001.

- Τα Υπουργεία Εξωτερικών, Εθνικής Οικονομίας, Υγείας & Πρόνοιας, Δημόσιας Τάξης, Πολιτισμού, Εργασίας, Παιδείας.
- Την Εκκλησία της Ελλάδος.
- Τη Νομαρχία Αττικής.
- Τους Δήμους Αθηναίων, Δάφνης, Περιστερίου.
- Το Συνήγορο του Πολίτη.
- Τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς.
- Το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας.
- Τα Γραφεία του Υπάτου Αρμοστού των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα και τη Γενεύη.
- Την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

- Τις ΜΚΟ της Ελλάδος και του Εξωτερικού, με τις οποίες το ΕΣΠ συνεργάστηκε στενά.
- Τη διαφημιστική Εταιρεία Leo Burnett
- Τον τηλεοπτικό σταθμό ΑΛΦΑ.
- Όλους τους δωρητές του ιδιωτικού τομέα.
- Όλους τους ανθρώπους που στηρίζουν θερμά το έργο του ΕΣΠ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο ευχαριστεί επίσης τα μέλη του προσωπικού του, τους δικηγόρους και πολιτικούς επιστήμονες, τους κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους, τους διερμηνείς και όλους τους άλλους που εργάστηκαν με τόση αφοσίωση, ιδιαίτερα στην αντιμετώπιση του μεγάλου κύματος προσφύγων το περασμένο φθινόπωρο. Επίσης ευχαριστεί όλους τους εθελοντές που προσέφεραν τον πολύτιμο χρόνο τους είτε για να εργασθούν κατ' ευθείαν με πρόσφυγες στις «ΠΥΞΙΔΕΣ», είτε για να πουλήσουν λαχνούς της λαχειοφόρου αγοράς μας (πολλοί περνώντας ώρες στο ειδικό περίπτερο της Πλατείας Κλαυθμώνος), και να βοηθήσουν πολλαπλά στην εξεύρεση πόρων, που επέτρεψε τη συνέχιση του έργου του.

Αθήνα, 11 Απριλίου 2002

Εμμανουήλ Μεγαλοκονόμος
Πρόεδρος

Ελένη Ζαούση
Γενική Γραμματεύς

